

KATEDRA-VERSENY

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE

Társszervezők:
Katedra szerkesztősége

A verseny fő támogatói:
a Szlovák Köztársaság Oktatási
Minisztériuma, Lilium Aurum
Könyv- és Lapkiadó és Dunaszer-
dahely Város Önkormányzata

Realizované s finančnou podporou Fondu
na podporu kultúry národnostných menšín

További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedra.szerkesztoseg@gmail.com

KATEDRA MATEMATIKAVEVERSENY

ROVATVEZETŐ: RNDR. HORVÁTH GÉZA, horvath.geza@slovanet.sk

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2020001

Tisztelt Kollégák, kedves Gyerekek!

Matematikaversenyünk jubileumi, **huszonötödik** évfolyamát kezdtük el. A levelező részt négyfordulóra tervezzük, és a korcsoportok a matematikai olimpia korcsoport-beosztásához igazodnak: a nyolcosztályos gimnáziumok primósai a hatodikosokkal, a secundósai a hetedikesekkel, tertiásai a nyolcadikosokkal, quartásai pedig a kilencedikesekkel kerülnek egy csoportba. (Értelemszerűen: a quinta diákjai nem vehetnek részt a versenyen.) A nyolcosztályos gimnáziumok diákjainak nevezésénél a felkészítő tanárok az évfolyamnak megfelelő alapiskolás évfolyamot tüntessék fel!

A feladatok sorszámozásán nem változtatunk. A kódszámban a római szám a forduló sorszámat jelöli, az ezt követő arab szám vagy számcsoport azt, hogy a feladat hányadikosoknak szól, a végén álló arab szám pedig a feladat sorszáma. A III-56-1. kódszám tehát azt jelenti, hogy ez a III. forduló 1. feladata az ötödikesek és hatodikosok számára.

A nevezési díj **nem változik**. Tanulónként továbbra is 7 euró lesz a levelező rész nevezési díja, amit 2019. október 25-ig kell befizetni postai csekken a Katedra Alapítvány címére (Nadácia Katedra, Duna Palota/Palác Duna, Galantská cesta 658/2F, I. posch., č. 5, 929 01 Dunajská Streda) vagy az alapítvány számlaszámára:

č. ú.: 1014769018/1111, Unicredit Banka

IBAN: SK21 1111 0000 0010 1476 9018

Tüntessék fel a Katedra Matematikaverseny azonosító számát (variabilní symbol): **2020001!**

A regisztrációs díj befizetése ugyanúgy történik, mint tavaly. A feladatsorokhoz idén is csak a Katedra folyóiratból lehet hozzájutni, a honlapon csak a beküldési határidő után jelennek meg a feladatok. A felkészítő tanárok **15 euróval** támogatják a saját versenyüket, ezért cserében **ingyen kapják meg** a 2019/2020-as tanévben a Katedra folyóiratot. Ahogy tavaly, úgy idén ugyanabban a tantárgyi versenyben több felkészítő tanár esetén is elegendő csak **egy pedagógusnak regisztrálnia**. Vagyis: pl., ha egy iskolából a matematikaversenyre három pedagógus tanítványait nevezik be, valamennyien ugyanazzal a regisztrációs számmal küldik el a megoldásaikat, de a lapot csak annak a pedagógusnak a címére küldjük el, aki regisztrált. Nagyobb iskolákban az is megoldást jelenthet, ha a matematikatanárokat tömörítő módszertani csoport (tantárgybizottság) regisztrál. A lapot – természetesen – csak a regisztrációs díj befizetése után fogják kézbesíteni, ezért lenne fontos, hogy a felkészítő tanárok minél hamarabb regisztráljanak. Ez elsősorban azoknak lehet fontos, akik tavaly még nem jutottak hozzá a Katedra számaihoz, tehát ebben a tanévben újonnan regisztrálnak. A tavaly már regisztrált felkészítő tanárok a Katedra első két-három számát meg fogják kapni; a továbbiakat viszont csak akkor kézbesítjük, ha idén újra befizetik a regisztrációs díjat.

A nevezéseket ezúttal se a feladatjavítók postacímére, hanem a versenyszervező e-mail-címére (horvath.geza@slovanet.sk) szíveskedjenek küldeni. A nevezés módja: A felkészítő tanárok legkésőbb **2019. október 25-ig** jelezzék

a versenyszervezőnek (horvath.geza@slovanet.sk) e-mailben a nevezési szándékukat. Elég egyetlen mondat. Például: „Be szeretném nevezni a tanítványaimat a matematikaversenybe. Nagy János felkészítő tanár, Bolyai János Alapiskola, Felsőkenderes.” Az e-mail-t arról a címről küldjék, ahová a választ várják majd a versenyszervezőtől. Ugyanabból az iskolából több felkészítő tanár is jelentkezhet ugyanarról a címről, de annak sincs semmi akadálya, hogy valamennyien külön-külön jelentkezzenek. A versenyszervező a válaszhoz csatolva küldi majd el a Nevezési ívet. Ezt számítógépen kitöltve, elektronikus úton kell visszajuttatni a versenyszervezőnek. (Tehát: a kézzel kitöltött, klasszikus úton postára adott nevezéseket nem fogadjuk el.) A nevezéssel együtt vagy egy külön e-mailben (**legkésőbb 2019. október 25-ig**) küldjék el a befizetést igazoló csekk vagy bankszámlakivonat szkennelt képét! Figyelmeztetés a felkészítő tanárok részére: amíg a versenyszervező nem kapja meg a szabályosan kitöltött Nevezési ívet és a befizetést igazoló csekk vagy bankszámlakivonat szkennelt képét tartalmazó e-mailt, a versenyző(k) neve nem kerül fel a pontozólapra. (Megj.: A több tantárgyi versenyre is nevező iskolák minden versenyre külön-külön küldjék el a nevezési díjat!)

Ebben a tanévben is szervezünk **elődöntőt (elődöntőket)**. Az elődöntő és a 2018/2019-es országos döntő eredményei alapján kerülnek be a versenyzők a döntőbe, ahol a nevezési díj az eddigiekhez hasonlóan tanulónként 6 euró lesz, de ha a kísérő tanár vállal teremüyeletet vagy feladatjavítást, akkor ez az összeg tanulónként 4 euróra csökken.

A feladatlapok kidolgozásának formája semmit sem változik: A megoldásokat A4-es papírlapon kell beküldeni. Egy forduló valamennyi feladatának megoldása ugyanarra a papírlapra kerülhet, és a lapnak mindkét oldalára lehet dolgozni. A versenyző minden alkalommal tüntesse fel a jobb felső sarokban (olvashatóan, lehetőleg nyomtatott betűkkel!) a nevét, az osztályt, a felkészítő tanár nevét, az iskola nevét, címét és irányítószámát. Ajánlatos ugyanazon iskola ugyanazon kategóriába tartozó tanulónak megoldásait egyetlen borítékban küldeni. A megoldásokat postai úton (tehát **nem e-mailben!**) kell a feladatjavítók címére eljuttatni.

A megoldásokat ebben a tanévben is az 5–6. osztályosok más címre küldik, mint a 7–8–9. osztályosok. Az 5–6. osztály versenyzői (és a nyolcosztályos gimnáziumok primósai) továbbra is **PaedDr. Kiss Szilvia** címére (*Ul. Sv. Juraja 4, 929 01 Dunajská Streda*), a 7–8–9. osztályosok (és a nyolcosztályos gimnáziumok secundós, tertiásai és quartásai) viszont **Bajcsi Barnabás** címére (*ZŠ s VJM Sokolce, Hlavná 27, 946 17 Sokolce*) küldjék a megoldásaikat!

A rugalmasabb kapcsolattartás érdekében közöljük a javító pedagógusok e-mail-címét is: *Kiss Szilvia*:

kiszi@post.sk, *Bajcsi Barnabás*: bajcsibarnus@freemail.hu

Ahogy ezt már az előző években is elmondtuk: a tanári-szülői segítség ezúttal sem tilos, de formáját és mértékét annak tudatában kell megválasztani, hogy a verseny elődöntővel és zárt rendszerű fordulóval ér véget, ahová a tanulók nem hozzák magukkal a levelező részben szerzett pontjaikat. Az országos elődöntőbe jutáshoz azonban jó eredményt kell

elérni a levelező részben. Ezért előfordulhat, hogy a túl sok segítséget igénybe vevő tanulók olyanokat ütnek el az országos elődöntőbe jutástól, akik náluk jobban szerepelnének.

Felkérjük kedves kollégáinkat, hogy küldjenek érdekes (lehetőleg saját ötletből született) feladatokat versenyünk

részére. Ezekhez szíveskedjenek szerzői megoldást is mellékelni! A kitűzésre szánt feladatokat az alábbi címre várjuk: *RNDr. Horváth Géza, Sládkovičova 5, 937 01 Želiezovce*, vagy (e-mail): horvath.geza@slovanet.sk

A MÁSODIK FORDULÓ FELADATAI

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2019. NOVEMBER 22.

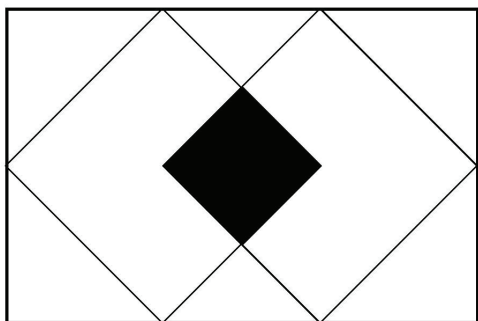
V–VI. OSZTÁLY

HORVÁTH GÉZA (ZSELÍZ) FELADATAI

II–5–1. feladat: Egy nagy táblára egymás mellé felírtuk az összes számot 700-tól 799-ig, majd letöröltük az összes 7-es számjegyet. Hány számjegy maradt a táblán?

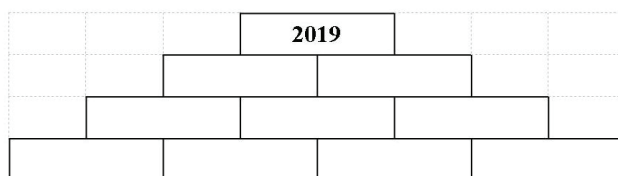
II–56–2. feladat: Egy város főterét az ábrán látható módon rendezték. A téglalap alakú téren két négyzet alakú területet alakítottak ki. Az egyik négyzet egyik csúcsa a másik négyzet középpontjában van (és fordítva). A négyzetek fennmaradó csúcsai a téglalap oldalain fekszenek. A feketével jelölt rész a szökőkút, a két négyzet fennmaradó (nem fekete) részeit virág fedi, a négyzeten kívül eső részeket pedig járólappal borították. Határozd meg, hogy

- hányszorosa a virágokkal fedett terület a szökőkút területének?
- hányszorosa a járólappal fedett terület a szökőkút területének?
- hányszorosa a tér területe a szökőkút területének?

II–56–3. feladat: Az alábbi számháromszög téglalapjaiba olyan természetes számokat kell írni, hogy mindegyik az alatta levő két szám összege legyen.

Kitölthető-e az alábbi számháromszög, hogy egy-egy sorban a szomszédos számok különbsége legalább 1 és legfeljebb 2 legyen? Ha igen, töltsd ki, ha nem, magyarázd meg, hogy miért nem!

II–6–4. feladat: Egy négyjegyű számot 2020-szal osztva egy olyan véges tizedestörtet kapunk, amely $1,^{**}$ alakú, tehát amelyben a tizedesvessző után pontosan két tizedesjegy van. Keresd meg az összes megoldást!

(Megjegyzés: a keresett számok egyike sem $1,00$ vagy $1,^{*0}$ alakú.)

VII–VIII–IX. OSZTÁLY

II–7–1. feladat (azonos a II–6–4. feladattal): Egy négyjegyű számot 2020-szal osztva egy olyan véges tizedestörtet kapunk, amely $1,^{**}$ alakú, tehát amelyben a tizedesvessző után pontosan két tizedesjegy van. Keresd meg az összes megoldást! (Megjegyzés: a keresett számok egyike sem $1,00$ vagy $1,^{*0}$ alakú.)

II–78–2. feladat: Hányféleképpen rakhatunk ki téglalapot 72 darab 2 cm oldalú négyzetlapból, ha minden négyzetlapot fel kell használnunk? (Megj.: a négyzetlapokat nem vághatjuk szét és nem helyezhetjük egymásra.) Hány cm az így keletkező téglalapok kerülete?

II–789–3. feladat: Létezik-e olyan, 10 000-nél kisebb prímszám, amelyben a számjegyek szorzata osztható 100-zal? (Megj.: Annak megállapításához, hogy egy adott szám prímszám-e, használj zsebszámológépet!)

II–89–4. feladat: Négy természetes számot páronként összeadtunk, és a következő összegeket kaptuk: 23, 29, 32, 34, 37 és 43. Határozd meg a négy számot!

II–9–5. feladat: Keresd meg a legkisebb olyan négyzetszámot, amely osztható 2025-tel és 2040-nel is!

KATEDRA VÁMBÉRY ÁRMIN FÖLDRAJZVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH TIBOR, vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2020002

Tisztelt Kollégák, Kedves Diákok!

A Katedra Vámbéry Ármin Földrajzverseny a 2019/2020-as tanévben is megrendezésre kerül. A verseny lebonyolítása a tavalyi versenyszervezés szerint zajlik majd. A levelező forduló száma négy, fordulónként azonban hat kérdés kerül megoldásra. Minden fordulóban szerepelnek majd kérdések

Vámbéry Ármin életére, műveire és az utazásai során bejárt területekre vonatkozóan, valamint minden forduló egyik kérdése Nagy-Magyarország területeihez kapcsolódik. Ez a térség az idei évben Magyarország lesz. Az idei évben minden forduló hatodik kérdése azon mai országok egyikével

foglalkozik, melyek Vámbéry egykori útvonala mentén fekszenek. A 2019/2020-as tanév folyamán ez az ország Afganisztán lesz.

A levelező fordulók feladatai, ahogy Vámbéry Ármin életét egyre jobban megismerjük, úgy válnak a feladatok nehezebbé, a megoldások igényesebbé a kidolgozásra, minek értelmében az alacsonyabb évfolyamok diákjaiból összeállított, vagy teljesen új csapatok ugyanolyan eséllyel indulnak a versenynek, mint tapasztaltabb riválisaik. A felkészüléshez Vámbéry Ármin: Küzdelmeim, Közép Ázsiai utazás, Keleti életképek c. műveit, földrajzi atlaszt és az internet szabad tárházát ajánlom. A négyfordulós levelező versenyt az országos döntő zárja idén is, melyre a 10 legjobb csapat kap meghívást. A regisztráció és a jelentkezés az előző évekhez hasonlóan zajlik. Háromfős, felső tagozatosokból – vagy nyolcosztályos gimnázium 1-4. évfolyamán tanuló diákokból álló – csapatok jelentkezését várjuk. Egy iskolát több csapat is képviselhet, azonban a döntőn iskolánként legfeljebb egy csapat vehet részt (pontegyenlőség esetén a felkészítő tanár választja ki, melyik csapata küzd tovább). A versenybe való benevezés feltételeként, minden csapatnak 10 € nevezési díjat kell befizetnie. A felkészítő tanároknak pedig nem névre szólóan, hanem tantárgyra kell 15 € regisztrációs illetéket kifizetniük, melynek fejében egész éves folyóirat-előfizetésben részesülnek. Így iskolánként a földrajz tantárgyat csak egyszer kell regisztrálni, függetlenül attól, hány csapatot indítanak. A regisztrációs folyamat részletezését az általános tájékoztatóban

olvashatjuk (Útmutató a Katedra-versenyekhez). A nevezési és regisztrációs díj összegét a Katedra Alapítvány címére vagy számlájára kérjük befizetni:

- Nadácia Katedra
Palác Duna Palota, Galantská cesta 658/2F
929 01 Dunajská Streda
- A számlaszám:
1014769018/1111 Unicredit Bank Slovakia a.s.
IBAN SK2111110000001014769018
- A Katedra Vámbéry Ármin Földrajzverseny azonosító száma (variabilný symbol): 2020002
- A jelentkezési lap beküldésének, valamint a nevezési és regisztrációs díjak befizetésének határideje: 2019. október 20.
- Kérjük, hogy a befizetett összeget igazoló szelvényt másolatát a fent megadott e-mail címre (vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com) küldjék a csapatok.

A megoldásokat postai úton vagy elektronikus formában küldjék az alábbi címek valamelyikére:

- vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com
- Tóth Tibor, Rákócziho 36/34, 945 01 Komárno (a borítékra írják rá: Vámbéry Ármin Földrajzverseny)

A megoldások mellé minden fordulóban tüntessék fel a csapat nevét, a csapattagok nevét, a felkészítő tanár nevét és elérhetőségeit (telefon, e-mail), az iskola nevét és címét, hogy megelőzzünk mindennemű keveredést.

Tóth Tibor, versenyszervező

VÁMBÉRY ÁRMIN FÖLDRAJZVERSENY

2. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2019. NOVEMBER 20.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma:
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve, címe, e-mail-címe, telefonszáma:	2.

A második fordulóban Vámbéry Ármin életével és utazásaival kapcsolatos feladatok sikeres megoldásához a Küzdelmeim című művét, valamint a Keleti életképek iskolák című fejezetét ajánlom irodalomként. A Magyarországhoz és Afganisztánhoz kapcsolódó feladatok megoldásához földrajzi atlasz és az internet különféle forrásai ajánlottak.

1. Az alább felsorolt települések közül válasszátok ki azokat, melyek Vámbéry Ármin gyermek- és diákkorával kapcsolatosak! Választásaitokat indokoljátok egy-egy mondattal!

Pozsony, Hamburg, Kápolnásnyék, Münchberg, Bamberg, Szentpéter, Lundenburg, Nyék, Galánta, Szentgyörgy

2. Válaszoljatok az alábbi kérdésekre Vámbéry Ármin munkásságával kapcsolatban!

- a) Kinek / minek a megbízásából indult közép-ázsiai utazására?
- b) Hová szóló nyelvtanári kinevezéssel jutalmazta a császár Vámbéry Ármint utazásai után?
- c) Hol adta ki elsőként a „Közép-ázsiai utazás” című művét?
- d) Budenz Józseffel ellentétben melyik nép magyarral való rokonságát igyekezett bizonyítani?
- e) Melyik jelentős intézmény megalapításában vállalt oroszánrészt társai mellett?

3. Alkossatok hármasokat az alább felsorolt fogalmakból Vámbéry Ármin fiatalkorával és első keleti utazásával kapcsolatban!

Pozsony, házitánító, Bartal György, Café Flamm, Vörösmarty Mihály, Kabatas, Bencés gimnázium, Püspöky úr, ezüst huszas, Pera, Pilvax kávéház, Dunaszerdahely, Husszeim Daim pasa, Pendl Alajos, Budapest

4. A keleti iskolákkal kapcsolatosan válaszoljatok az alábbi kérdésekre!

- Mire használja a khodsa a hosszú nádpcácat?
- Hogyan néz ki egy dsuz a keleti iskolákban?
- Mi a kelti iskolákban az Elif?
- Milyen írást tanítanak keleten az elemi iskolákban?
- A mohamedán hit szerint a mi földünkön kívül még hány más létezik mérhetetlen mélységben?
- A keleti iskolákban kik voltak a musztaidok?
- A tisztán teológiai tudományok mellett melyik tudományágakat ápolják a keleti iskolákban?
- Az írás elsajátítása után mit tanulnak a keleti iskolák növendékei?

5. Készítsétek el Afganisztán politikai térképét, melyen feltüntetitek határait a szomszédos országokkal, valamint öt legnépesebb települését!

6. Készítsetek egy posztert Magyarország nemzeti parkjairól, melyen feltüntetitek a nemzeti parkok emblémáit, valamint a legvédehetőbb állat, illetve növényfajokat! Figyelem, kreatív feladat, az ötletes és szépen kivitelezett munkákért plusz pontok is járnak!

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY

ROVATVEZETŐ: ANGYAL LÁSZLÓ, tortenelem.katedra@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2020003

Tisztelt kollégák, kedves diákok!

A Katedra folyóirat a 2019/20-as tanévben is meghirdeti a történelemversenyt, melynek témája *A második világháború története, Magyarország a második világháborúban*. Az idei verseny témáját a kedves kollégák visszajelzései alapján állítottam fel. Ebben a versenyfolyamban 4 fordulóból áll a levelezős rész. Az idén is rövid korszakot ölel fel a verseny témája, ezért ez kiváló alkalmat nyújt arra, hogy részletesebben is megismerkedjünk Magyarország történetével a 20. század mozgalmas éveiben, valamint a század meghatározó eseményével, a világháborúval. Természetesen az sem maradhatott ki a feladatok sorából, hogyan alakult Magyarország sorsa ebben az időszakban.

A történelemverseny koordinálásának feladatait ebben az évben is Angyal László végzi.

A versenybe háromfős alapiskolás csapatok jelentkezését várjuk. Egy iskola több csapata is bekapcsolódhat a versenybe, de a döntőben iskolánként csak egy csapat vehet részt (pontegyenlőség esetén egy iskolai forduló keretén belül döntsenek a döntőben résztvevő csapatról). A nevezési díj **10 euró** csapatonként, amelyet **2019. október 20-ig** kérünk befizetni postai utalványon a Katedra Alapítvány címére (Nadácia Katedra, Palác Duna Palota, Galantská cesta 658/2F, 929 01 Dunajská Streda) vagy az alapítvány számlaszámára: 1014769018/1111 Unicredit Bank (IBAN SK2111110000001014769018).

A Katedra Történelemverseny azonosító kódja (variabilný symbol): **2020003**. Kérjük, hogy a befizetett összeget igazoló szelvény másolatát az 1. forduló megoldásaihoz szíveskedjenek csatolni a csapatok.

A csapatok nevezési díja mellett minden tantárgyra regisztrálni kell. A tantárgyak regisztrációs díja **15 euró**. A regisztrációs díj (15 €) fejében egész éves Katedra-előfizetésben is részesülnek a regisztrálók. A csapatversenyek esetén az illeték térítésekor az iskola és a tantárgy nevét kérjük feltüntet-

ni. A lapelőfizetés elindítása a regisztrációs díj befizetésének időpontjától függ.

A megoldásokat **elektronikus formában** várjuk az alábbi címre: **tortenelem.katedra@gmail.com**

Megkérek minden csapatot, hogy szkennelt formában (olvashatóan) küldje el a megadott elektronikus címre az egyes fordulók megoldásait az adatokkal együtt. Amennyiben **egyáltalán** nincs lehetőség az elektronikus küldésre, postai úton is beküldheti a következő címre:

Angyal László, Belina 4, 98601 Filakovo

Kérem, hogy minden esetben írják rá a feladatlapra a **csapat nevét, az iskola nevét és címét** a feladatlapok könnyed azonosítása érdekében. Ha bármilyen kérdésük, észrevételük van, a fent megadott email-címen küldhetik el.

Az idei verseny felkészüléséhez a következő szakirodalmat ajánlom:

- Glatz Ferenc (szerk.): *A magyarok krónikája*. Helikon Könyvkiadó, Debrecen, 2006.
- Kovács László–Simon Attila: *A magyar nép története (A 20. század, Az alapiskolák 9. osztálya és a nyolcéves gimnáziumok 4. osztálya számára)*. Liliium Aurum, Dunaszerdahely, 2000.
- Bertényi Iván–Gyapai Gábor: *Magyarország rövid története*. Maecenas könyvek, Budapest, 1999.
- Romsics Ignác (szerk.): *Magyarország a második világháborúban*. Kossuth Kiadó, 2011.
- Ungváry Krisztián: *Magyarország a második világháborúban*. Kossuth Kiadó, 2010.

**A VILLÁMHÁBORÚK IDŐSZAKA
A SEMLEGESSÉGTŐL A DONI KATASZTRÓFÁIG**

A FORDULÓ PONTSZÁMA: 72 PONT

1. feladat: Személyiségeket keresünk (7 pont)

Olyan történelmi személyiségeket keresünk, akik a választott korszakhoz kötődnek. A ti feladatotok kitalálni, kiról van szó!

- Hadtörténelmet tanítottam a Ludovika Akadémián, a Vörös Hadseregben a hírszerző és a kémelhárító osztályon a délszláv nyilvántartást irányítottam. A fegyverszüneti tárgyalásokban való részvételem miatt 1944. április 19-én beosztásomból felmentettek és hadbírótság elé állítottak.....
- „Sváb” származású vagyok. A Hadiakadémia harcászattanára voltam, majd a Kormányzó Katonai Irodájának főnökeként Horthyval is személyes kapcsolatba kerültem. A Vaskereszt Lovagkeresztjével tüntettek ki.....
- Kormányzóhelyettes voltam; a keleti fronton a szolnoki 1. vadászrepülő-osztály kötelékében teljesítettem szolgálatot. Végzettségemet tekintve gépészmérnök voltam.....
- A Magyar Cserkészszövetség tiszteletbeli főcserkésze voltam. A pesti Piarista Gimnáziumban tanultam. Elkészítettem a „vörös térképet”.....
- Altábornagy voltam, az egységes karhatalmi vezetés alá rendelt csendőr- és honvédsapatok irányítója voltam, a szegedi V. hadtest parancsnoka. Németországba szöktem; Albrecht főherceg féltoronyi birtokán jutottam át osztrák területre.....
- Norvég szélsőjobboldali katonatiszt voltam. Norvégia kollaboráns kormányát vezettem a náci megszállás alatt.....
- Német jogász és politikus voltam. 1939-től Lengyelország főkormányzói tisztségét töltöttem be, a náci megszállási politika híve voltam.....

2. feladat: Igaz vagy hamis (11 pont)

Állapítsátok meg, hogy a felsorolt állítások igazak vagy hamisak-e, s amennyiben helytelen állítás(okat) találtok, javítsátok ki!

- 1942-ben cseh ellenállók merényletet hajtottak végre egy tekintélyes német vezető ellen. A nácik emiatt Lidice falut a földig rombolták, noha a merényletnek a falusiaknak semmi közük sem volt.....
- A második világháborúban Magyarország volt az egyetlen, amely a zsidóságot külön fegyvertelen frontszolgálatra kötelezte.....
- Magyarországon 1942 végén rendelték el a zsírbeszolgáltatást.....
1942. március 9-én Bárdossy Lászlót nevezik ki miniszterelnökké.....
- A korabeli magyar haderőről tudni kell, hogy nem volt alkalmas nagyhatalmak elleni hadviselésre, hiszen arra szervezték, hogy a szomszédos országokkal szembeni revíziós törekvések eszköze legyen.....
- Mivel a férfiak jelentős része a fronton harcolt, a nők tömegesen álltak munkába a gyárakban.....
- A radar szó a „rádióhullámos észlelés és mérés” kifejezés angol rövidítése.....
1941. június 22-én Hitler csapatai megindították a Franciaország elleni támadásukat.....

3. feladat: Hiányos szöveg Kassa bombázásáról (22 pont)

A magyar katonai vezetés.....(mikor?) mind több értesítést kapott a Szovjetunió ellen küszöbön álló német támadásról.(ki?) vezérkari főnök 1941 május-júniusában három emlékiratban követelte, hogy a kormány lépjen kapcsolatba a németekkel.(ki?) miniszterelnök.....(mikor?) elfogadta a minisztertanáccsal a diplomáciai kapcsolatok megszakítását.....(ki?) szovjet külügyi népbiztos ugyancsak ezen a napon közölte a moszkvai magyar követtel, hogy kormányának nincs követelése Magyarországgal szemben. Június 26-án máig ismeretlen repülőgépek bombázták.....(melyik várost?). Ugyanezen a napon szovjet vadászgépek géppuskával lőtték a.....(mely városok között?) közlekedő gyorsvonatot, Borkút közelében. Horthy úgy vélte, hogy élhet kormányzói jogával az.....(melyik törvény?) szerint. A minisztertanács június 26-án délután tartott ülésén csak.....(ki?) belügyminiszter tartotta túl korainak a hadiállapot bejelentését. A döntést Bárdossy.....(mikor?) bejelentette a képviselőházban. A legvalószínűbb verzió az, hogy a rosszul kiképzett szovjet pilóták a már hadműveleti területnek számító.....(melyik várost?) tévesztették össze a csak 30 kilométerrel délebbre található Kassával. Az 1938-ban.....(hol?) meghirdetett fegyverkezési program a honvédség szempontjából komoly fejlődést hozott. Az importált fegyverek túlnyomó több-

sége.....(milyen?) gyártmányú volt. Németországot leszámítva a szomszédos országok közül egyedül Magyarország gyártott 1941-ben.....(mit?). A svéd licenccel továbbfejlesztett 8,5 tonnás.....(milyen?) harckocsi fegyverzete azonban csak egy 20 mm-es „nehézpuska” volt. 1941 júniusától Magyarország.....(hol?) és.....(hol?) két repülőgépgyárat is épített. A legsikeresebb műszaki megoldás a.....(ki?) és.....(ki?) mérnökök által a.....(melyik?)-gyárban kifejlesztett lövelemképző volt., amelyet 16 országba exportáltak. A.....(ki?) vezérőrnagy által vezetett gyorsadtest a honvédség legmodernebb seregteste volt.

4. feladat: Időrendőr (18 pont)

Számozással állítsd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

<p>A.) Kassa bombázása
magyar részvétel Jugoszlávia lerohanásában
Németország megtámadja a Szovjetuniót
a franciák fegyverszüneti egyezményt kötnek Németországgal
a 2. bécsi döntés
Pearl Harbor japán bombázása</p>	<p>C.) Sztójajt leváltja Horthy
a normandiai partraszállás
a román kiugrás
a nyilas hatalomátvétel
magyar fegyverszüneti tárgyalások a Szovjetunióval
olasz kiugrás</p>
<p>B.) a teheráni konferencia
a 2. magyar hadsereg voronyezsi katasztrófája
Montgomery áttörése El-Alameinnél
a sztálingrádi csata vége
Magyarország német megszállása
a kurszki szovjet áttörés</p>	

5. feladat: Fogalmak (8 pont)

Magyarázd meg az alábbi fogalmakat, kifejezéseket!

a.) Royal Air Force.....	e.) csigaoffenzíva
b.) Wehrmacht.....	f.) Fáklya-hadművelet.....
c.) Luftwaffe	g.) Dinamó-hadművelet
d.) békaugrás.....	h.) Seelöwe.....

6. feladat: KÉPFELISMERŐ

Kit vagy mit láttok a képeken? (6 pont)

KATEDRA IRODALOMVERSENY

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2020004

ROVATVEZETŐ: TÓTH MÓNIKA, 93011 TOPOLNÍKY, CHLADNÁ 84, katedra.irodalom@gmail.com

Tisztelt Kollégák, kedves Versenyzők!

A Katedra folyóirat a 2019/2020-as tanévben ismét meghirdeti irodalomversenyét, mely a hagyományokhoz híven idén is két kategóriában zajlik. Az irodalomverseny nem titkolt célja az, hogy a tanulókat olvasásra ösztönözze, képzeletbeli utazásra hívja a fantázia birodalmába. Fontosnak tartjuk a szövegértő olvasás fejlesztést, az értelmező- kreatív befogadás elősegítését. A versenyre háromfős felső tagozatosokból álló – vagy nyolcosztályos gimnázium 1–4. évfolyamát látogató – csapatok jelentkezését várjuk: az **I. kategóriában** 5–6. osztályosok, a **II. kategóriában** 7–9.-esek versenyezhetnek.

Az **I. kategória** résztvevői idén **Nyulász Péter Helka** című sorozatának 1. részét, **A burok-völgy árnyait** dolgozzák fel. Az ifjúsági regény kiváló stílusban, a tanulók számára érthető, élvezetes nyelvezettel tárja elénk a Balaton mítoszait. A regény a fantasy határát súrolva, kacagtató, humoros stílusban ismerteti meg velünk Helka hercegkisasszony történetét, s a tündérek, koboldok, varázslók lakta balatoni tájat.

A **II. kategóriások Gimesi Dóra–Jeli Viktória–Tasnádi István: Időfutár 1., A körző titka** című időutazó regényét olvassák. A kamaszproblémákkal tűzdelt történet igazi Google-ön alapuló krimi. Szereplői kisgimnazisták, témája az iskola, diákszerelem, a Skype, a Facebook, az éjszakai titkos laptopozás. Cselekménye izgalmas, remek humorral fűszerezve.

A verseny idén is 4 levelezős fordulóból áll, melyet majd az országos döntő követ, ahova a két kategória legjobb csapatai kapnak meghívást. Egy iskolát több csapat is képviselhet, azonban a döntőn mindkét kategóriában felkészítőként csak egy- egy csapata mérkőzhet meg. A versenybe való benevezés feltételeként minden csapatnak **10 euró** benevezési díjra kell befizetnie, illetve az összes magyarversenybe kapcsolódó csapatnak iskolánként **15 euró** regisztrációs illetéket kell fizetnie. A nevezési és regisztrációs díj összegét a Katedra Alapítvány címére vagy számlájára kérjük befizetni.

Nadácia Katedra, Duna Palota/ Palác Duna, Galantská cesta 658/2F, I. posch., č.5, 92901 Dunajská Streda.

A számlaszám: 1014769018/1111, UNICREDIT BANK SLOVAKIA a.s., IBAN SK2111110000001014769018

A Katedra Irodalomverseny azonosítókódja (variabilný symbol): **2020004**

A nevezési és regisztrációs díj, illetve az 1. forduló megoldásainak beküldési ideje: **2019. október 21.** A befizetett összeget igazoló szelvény másolatát vagy szkennelt verzióját, valamint a megoldásokat postai úton vagy elektronikus formában várom az alábbi címek valamelyikére: katedra.irodalom@gmail.com

Tóth Mónika, 93011 Topolnicky, Chladná 84.

Kérem Önöket, hogy ne a Katedra címére postázzák a megoldásokat!

Minden feladatlpra tüntessék fel a csapatnevet, a csapattagok nevét, osztályát és kategóriáját, a felkészítő pedagógus nevét és elérhetőségét, valamint az iskola adatait. A fejléc kitöltése minden egyes fordulónál kötelező, kérem, ne feledkezzenek meg róla. Email esetén a csatolt dokumentumot (WORD) a csapat nevével és a forduló számával lássák el. A szkennelt feladatlapokat csak akkor fogadjuk el, ha jól olvasható és átlátható.

A versennyel kapcsolatos kérdéseket, hozzászólásokat a megadott email címen vagy az alábbi telefonszámon várom tisztelettel: 0907111487.

A könyvek megvásárolhatóak, mind a két kiadó biztosított róla, hogy van elegendő példány raktáron. Akinek gondot okozna beszerezni, kérem, keressen, segítek!

Bízom benne, hogy a közös munkánk gyümölcsöző lesz, és sokan kedvet kapnak az olvasáshoz. A régi versenyzőkre számítok, az új versenyzőket pedig szeretettel várom. Kívánok izgalmas olvasmányélményeket!

Tóth Mónika

2. FORDULÓ – I. KATEGÓRIA

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2019. NOVEMBER 21.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: 2.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	Kategória: I.

Olvasandó mű: Nyulász Péter: Helka, A Burok-völgy árnyai (7-11. fejezet)

I. FELADAT: TITKOSÍRÁS

Fejtsétek meg a titkosírással elrejtett szavakat, majd röviden magyarázzátok meg, hogy milyen szerepet tölt be a műben! Válaszoljatok a kérdésekre!

Segítség a titkosíráshoz: Minden betűt egy számpár helyettesít. Először a függőlegesen egymás alatt, majd a vízszintesen egymás mellett elhelyezkedő számot írjuk. Pl. 13 = B, 25 = I

	1	2	3	4	5	6
1	A	Á	B	C	D	E
2	É	F	G	H	I	Í
3	J	K	L	M	N	O
4	Ó	Ö	Ő	P	R	S
5	T	U	Ú	Ü	Ű	V
6	Y	Z				

1. kulcsszó

45	11	31	51	11	54	51	21	46

Kihez/Kikhez kapcsolható?

Miért?

2. kulcsszó

32	54	33	15	16	51	21	46

Kihez/Kikhez kapcsolható?

Miért?

3. kulcsszó

13	25	62	46	16	45	23	21	46

Kihez/Kikhez kapcsolható?

Miért?

4. kulcsszó

56	11	14	46	36	45	12	45	11	56	11	33	41

Kihez/Kikhez kapcsolható?

Miért?

5. kulcsszó

46	24	11	33		56	25	51	21	62

Kihez/Kikhez kapcsolható?

Miért?

6. kulcsszó

24	11	51	46	62	42	23

Kihez/Kikhez kapcsolható?

Miért?

II. FELADAT: MI ÁLL A HÁTTERBEN?

A szereplők tettei mögött különböző indítékok, érzések húzódnak meg. Fejtsd ki, magyarázd meg, hogy mi rejlik a háttérben!

Pl.: A gyerekek messze elkerülték a sötét erdősávot, mely mögött a Burok- völgy szeli ketté a fennsíkot.

OK: szülők intelme, mely szerint az a terület maga az ördög tanyája, épeszű ember nem jár arra, a levegője fojtóan párás, az alvilág folyója még az esőcseppeket is magába szippantja. Itt élt Bora, a Bakony boszorkánya, Horka hercegnő és Thuz vitéz.

1. Pálzazók a lápi tőzeg füstjével befüstölte Helkát, Cipriánt és a manókat.

Miért?

2. Borában, Horkában és Thuz vitézben forrt a gyűlölet Kamor és Sió ellen.

Miért?

3. A szakállas békák tövestül kitépték, teljesen kiirtották a lisztes kankalint.

Miért?

4. Hex Agon rideg kőoszloppá dermedt, akár a társai.

Miért?

5. Borka, Horka és Thuz megörült a ládikóban talált molyrágta papírtekercsnek, rikoltoztak örömben, mint akik eszüket veszítették.

Miért?

6. A manók, Tramini és Furmint Kamor kérésére megfogták Helka hercegisasszony kezét.

Miért?

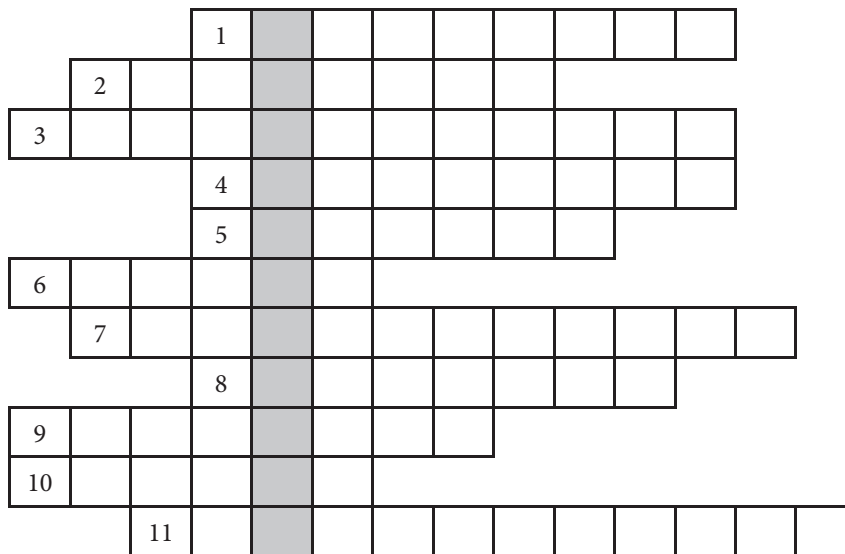
7. Helka hercegnőt születése után Kamor elhozta Szurdokvárba.

Miért?

III.FELADAT: KERESZTREJTVÉNY

A szürkével jelölt oszlop betűit összeolvasva egy ma már kevésbé ismert kifejezést kaptok. Fejtsétek meg az adott fogalmat, majd magyarázzátok meg a szó jelentését, s végül azt is, hogy miként van jelen az adott kifejezés a regényben.

Figyelem! A többjegyű mássalhangzók elemei külön keretbe kerülnek.

1. A főparancsnok neve
2. Pálzázók kutyájának neve
3. Bora, Horka és Thuz új székhelye
4. Ez van Bora felső ajkán
5. A egyik szakállas béka neve
6. Bakony varázslója
7. Ezt főzött Pálzázók a vendégeknek
8. Csiperke eredeti neve
9. A karikás ostor tulajdonosa
10. Ezt alkalmazta Kamor Helkán, hogy elrejtse hercegi vérvonalát
11. Kamor varázseszköze

2. FORDULÓ – II. KATEGÓRIA

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2019. NOVEMBER 21.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: 2.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	Kategória: II.

Olvasandó mű:

Gimesi Dóra–Jeli Viktória–Tasnádi István: *Időfutár 1. : A körző titka (8–16. fejezet)*

I. IGAZ – HAMIS ÁLLÍTÁSOK

Állapítsátok meg a felsorolt állításokról, melyik igaz és melyik hamis, majd a döntések alapján karikázzátok be az állításokat követő megfelelő betűjeleket! A hamis állításokat javítsátok ki!

A jó válaszok betűjeleit összeolvasva egy olyan szót kaptok, ami összefüggésben áll az olvasottakkal – magyarázzátok meg részletesen, hogyan köthető az adott fogalom a műhöz!

ÁLLÍTÁS	IGAZ	HAMIS
Hanna szülei Zsófitól arról értesülnek, hogy leányuk rossz társaságba keveredett.	R	E
Ervin aggódó anyja fellátogatott Pestre.	P	L
Mária Terézia férjét Lotharingiai Ferencnek hívták.	O	E
Szabika Papagenót tökök repperként képzelte el.	M	N
Kempelen Farkas készítette az 1. robotot, Artudítut.	B	F
Hanna édesapja titokban átjár Jolánka nénihez, hogy ott ételfüggőségét kiélhesse.	A	U
Hanna Bécsben, az egyetem könyvtárában egy kulcsfontosságú térképet talált.	V	L
Mária nénit a Varázsfuvola próbáján, az osztályteremben, kis híján eltalálta egy medicinlabda.	E	V
Sigrayt, az iskola névadóját együtt végezték ki Martinovics Ignáccal.	N	M
Hanna édesanyja vegaként érkezett haza a tanfolyamól, s teljes mértékben Sándor hatása alá került.	I	Í
Kempelen Farkas szabadkőműves volt.	T	TY
A körző Sándor szerint egy értékes műtárgy, szintizsita aranyból készült.	F	P
Hanna édesanyja elpanaszolta Angélának, hogy Károly, sajnos, nem teljesen szellemi lény.	I	L
Tibi elcsente az iskolából Sigray Jakab szobrát, hogy az árából Zsófival elmehessen Rihanna koncertjére.	K	F
Zsófi elárulta Tibinek, hogy kerekesszékekben ül.	U	Ú
Tibi Hanna testőre lett.	A	O

A bekarikázott betűjelekből összeolvasott megoldás:

Hogyan kapcsolódik a megoldás az olvasott műhöz?

A téves állítások javítása:

.....

.....

II. KAKUKKTOJÁS

A következő felsorolásokban hiba történt. Keressétek meg, hogy mi a kakukktojás a fogalmak között, majd fejtétek ki, miért nem illik az adott szó a többi közé, és mi az összetartó kapocs a többi kifejezés között! Vigyázat, több jó megoldás is lehetséges!

1. Hanna, Tibi, András, Bulcsú

Kakukktojás:
Indoklás:

2. Edina, Móni, Fanni, Zsófi

Kakukktojás:
Indoklás:

3. Sándor, Bujdosóné, Zsófi, Ervin

Kakukktojás:
Indoklás:

4. Roggyantmari, Géza bá, Bujdosóné

Kakukktojás:
Indoklás:

5. Bécs, Szeged, Budapest

Kakukktojás:
Indoklás:

6. Diótörő, Olaszország, Varázsfuvola, kisegér

Kakukktojás:
Indoklás:

7. Born, Mozart, Sarastro, Diótörő

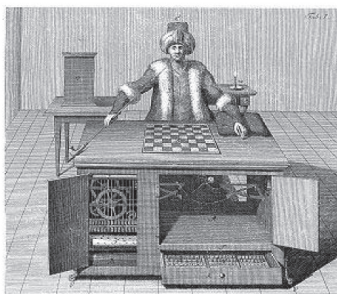
Kakukktojás:
Indoklás:

III. FELADAT: BESZÉDES TÁRGYAK

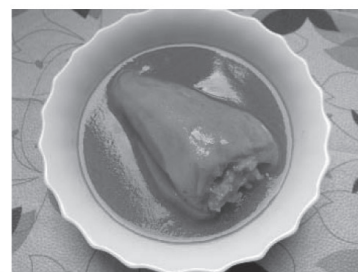
Kihez/ kikhez tartoznak az alábbi tárgyak? Írd le azt is, hogyan köthető az adott tárgy a szereplőhöz! Figyelem, egy tárgy több szereplőhöz is köthető, tüntesd fel valamennyit!

a.

b.

c.

d.

e.

f.

Megoldás:

a.:

b.:

c.:

d.:

e.:

f.:

Jó szórakozást!

PÉNZES ISTVÁN ANYANYELVI VETÉLKEDŐ

AZONOSÍTÓ: 202009

ROVATVEZETŐ: TÓTH KATALIN, ŠKOLSKÁ 120, 951 78 KOLÍŇANY, katedra.anyanyelvi.vetelkedo@gmail.com

Tisztelt Kollégák, kedves Versenyzők!

Nagy szeretettel várom jelentkezésüket a 2019/2020-as tanévben is megrendezésre kerülő Péntes István Anyanyelvi Vetélkedőbe, amely vetélkedő a szavak, szókapcsolatok jelentésével és szerkezetével való játékot, valamint a frazémák és az általános ismeretek bővítését helyezi az előtérbe. A vetélkedő némi felfedező vágyat is feltételez, ahogy azt Karinthy a nyelvi játékok kapcsán megfogalmazza: „*Én bevallom, hogy én minden szót, ami eszméletembe kerül, mielőtt felhasználnám, előbb megszagolom, feldobom, leejtem, kifordítom - játszom vele, mint macska az egérrel (...). Én, ha egy angol regényben tizenegy borostyánfésűről van szó, pillanatig se felejttem el, hogy ezt magyarul kell olvasni, így: „eleven embercomb”. És „harisnya”, ez a szó mindig feltételes marad nekem. Ha risnya - de nem ris. Mert nekem a szó, azonkívül, amit jelent, érzéki gyönyörűség is, külön, önálló életű zengése nyelvnek, száznak, fogynak, toroknak*” (Karinthy Frigyes: 100 új humoreszk).

A négy levelezős fordulóból és döntőből álló versenybe a felső tagozatos és a nyolcosztályos gimnázium 1–4. osztályát látogató tanulók jelentkezhetnek, csapatonként három tanulóval. Az országos döntőbe az egyes fordulókból a legtöbb pontszámot elért csapatok kapnak meghívást. Mivel a Szlovák Oktatásiügyi Minisztérium által támogatott és elismert vetélkedőről van szó, ezért a döntőben az első 10 helyezett csapat versenyzői a középiskolába való jelentkezésükkor plusz felvételi pontokat kapnak. A versenybe iskolánként több csapat is benevezhet, ám a döntőre egy felkészítő tanár egy csapatot hozhat. A levelezős verseny fordulóiban három feladatsor szerepel, de ugyanannyira fontos a jutalomponos feladatok megoldása is. Kérem, az áttekinthetőség kedvéért a megoldásokat sorolják betűrendbe (javasolt az Excel táblázat). Szakirodalomként ajánlom Péntes István: Anyanyelvi kavalkád c. könyvét és a frazeológiai szótárak bármelyikét.

A nevezési díj csapatonként 10 €, valamint az összes magyarversenybe bekapcsolódó csapatnak 15 € regisztrációs illetéket kell fizetnie iskolánként. Kérjük, hogy a nevezési díj

és a regisztrációs díj összegét a Katedra Alapítvány címére vagy számlájára fizessék be (az azonosítókód feltüntetésével!):

- postai csekken a Katedra Alapítvány címére:
Nadácia Katedra, Duna Palota/Palác Duna
Galantská cesta 658/2F, I. posch., č. 5
929 01 Dunajská Streda

- alapítvány számlaszáma: 1014769018/1111, Unicredit Banka, IBAN SK2111110000001014769018
A Péntes István Anyanyelvi Vetélkedő azonosítókódja (variabilný symbol): **202009**

A nevezési és regisztrációs díj, illetve az 1. forduló feladatainak beküldési határideje: 2019. október 21.

A befizetett összeget igazoló szelvény másolatát vagy szkennelt verzióját, valamint a megoldásokat postai úton vagy elektronikus formában várom az alábbi címek valamelyikére: **katedra.anyanyelvi.vetelkedo@gmail.com**
Tóth Katalin, Školská 120, 951 78 Kolíňany

Minden feladatra tüntessék fel: **a csapat nevét, a csapattagok nevét, osztályát és a kategóriát, a felkészítő pedagógus nevét és elérhetőségét (telefon, saját e-mail-cím), az iskola nevét és címét, a forduló sorszámát.** A fejléc kitöltése minden egyes fordulónál kötelező, kérem, ne feledkezzenek meg róla. E-mail esetén a **csatolt dokumentumot (Word, Excel) a csapat nevével és a forduló számával** lássák el. A szkennelt feladatlapokat csak akkor fogadom el, ha jól olvasható, világosan áttekinthető.

A versennyel és a szervezéssel kapcsolatos kérdéseket a megadott e-mail címen vagy az alábbi telefonszámon fogadom: 0944386863. Jókorá játékedvet és örömteljes ötletelést kívánok!

Tóth Katalin

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: 2.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	

I. NÉVKERESŐ

A feladványokban öt három- és öt négybetűs kereszt-, ill. becenév rejtőzött el. Egy névhez három meghatározás (szinonima vagy a fogalom más megnevezése) tartozik, de a nevek szerepelhetnek a megfejtett szavak végén, elején és közepén is. A meghatározásban segítségként szerepel, ha valamilyen szlenges vagy idegen kifejezés a megfejtés. A rejtvények rész megoldásait is írjátok le!

MINTA:	szerencsétlenség: kilövő szerkezet: prospektus:	<i>katasztrófa</i> <i>katapult</i> <i>katalógus</i>	Megoldás: KATA
A) szeszes ital: szögel: dohányozik:	A) Megoldás:	F) feledékeny: tehetség: elégítél:	F) Megoldás:
B) kerékpár (szlengkifejezéssel): tengeri: sertésfajta:	B) Megoldás:	G) műszaki tudomány: kezdő és záró akkord: ruhadarab, melyet már az ókori rómaiak is ismertek:	G) Megoldás:
C) bábjáték: kábító növény: illatos fűszernövény (régbben kitűző a lakodalomban):	C) Megoldás:	H) cukormentes: a drámához tartozó műfajok: győzelem:	H) Megoldás:
D) veder: Kuba fővárosa: égből lehullt eledel; szerencse:	D) Megoldás:	I) anyagias: kémiai rendszertan: peremhelyzet:	I) Megoldás:
E) jótékony (idegen kifejezéssel): bíráló bizottság része: híresség (idegen kifejezéssel):	E) Megoldás:	J) Romániában hegység: tettekre buzdító, meggyőző (idegen kifejezéssel): gondolat, képzelet latinul:	J) Megoldás:

II. SZÓ- ÉS SZÓTAGJÁTÉK

A rejtvényben olyan összetett szavakat keressetek, amelyekben az összetételi tagok (a legtöbb esetben) önmagukban is értelmes egységet alkotnak. Az összetételi tagokat A, B, C és D betűvel jelöltem, és rokon értelmű szóval vagy szófajmegadással írtam körül.

MINTA: A) bízlik: *számít* B) indulatszó: *ó* C) szerkentyű: *gép* D) műhely: *szerviz*

A+B = kalkuláló: számító **C+D = szerkezetjavító: gépszerviz** **A+B+C+D: számítógépszerviz**

1.

A) megfagyott víz	B) lemez	C) üt	D) műveltető képző
.....
A+B = sportfajta		A+C = elolvadt és újrafagyott víz	
.....		
A+B+C+D = ?			
.....			

2.

A) nyom	B) ábra	C) melléknév-képző
.....
A+B = szimbólum		A+C = kitűnő
.....	
A+B+C = ?		
.....		

3.

A) vegyszer nélküli	B) elektronikus tánczene	C) tudományos szóösszetételek utótagja
A+C = természettudomány	B+C = gyártási folyamat	
A+B+C = ?		

4.

A) igekötő	B) szed	C) trónol
A+C = régen az öregek szokása (ige, E/3.)	B+C = süllyed	
A+B+C = ?		

5.

A) vízi élőlény	B) a francia kártya része	C) töltelékszó (nyelvjárásban)	D) mén
A+D = köszöntés		C+D = vizet áteresztő anyag, eszköz	
A+B+C+D = ?			

6.

A) ház	B) indulatszó	C) személyes névmás	D) fed
A+B = bérlő		C+D = tároló hely	
A+B+C+D = ?			

7.

A) részleg/ irányultság	B) karika	C) égitest	D) csődör
A+B = szabadidős tevékenység		C+D = személyes jegyzet	
A+B+C+D = ?			

8.

A) tiszteletes	B) körmöl	C) tesz	D) váj
A+B = pergamen		C+D = halom	
A+B+C+D = ?			

9.

A) dogma	B) eszköz	C) helyez	D) nyit
A+B = iskolai eszköz		C+D = készletekre helyiség	
A+B+C+D = ?			

10.

A) zúz	B) gyilkol	C) rés	D) személyes névmás
A+B = érvénytelenít		A+D = zúzó	
A+B+C+D = ?			

Jutalomponos feladat

Írjatok Ti is többszörösen összetett szavakat (jelöljétek hasonlóképpen, és a megoldásokat is tüntessétek fel)! Minél több részből álló és minél többféleképpen kombinálható szót írtok (pl. A+B, A+C, D+C, A+D...), annál több pontot kaptok a megoldásokért.

III. BŰVÖS MAGÁNHANGZÓK

E feladvány a verscímek kereséséről szól. Öt verscím a romantika korszakában alkotó Petőfi Sándortól származik, öt pedig a kortárs Lackfi Jánostól. A művek címében szereplő összes magánhangzót megadom (a magánhangzók a versben a megadott sorrendben szerepelnek), a mássalhangzókat kell a vonalakra írni (a kétjegyű mássalhangzók külön szerepelnek). Mindegyik verscímhez társul egy kérdés is; a válaszokat a megfejtett versekben találjátok. A verscímek megtalálhatóak a világhálón.

Petőfi Sándor

1. A _ I _ _ Á _ _ Ü _ E _

Milyen szókapcsolat ismétlődik a versszakokban?

.....

2. _ O _ _ , _ _ I _ _ _ E _ E _ _ É _ _

Milyen a vers rímképlete?

Lackfi János

1. _ E _ _ E _ _ _ U _ _ A _ _ A _ _ Á _ A

Milyen jelző szerepel a könnyek előtt?

.....

2. A _ Á _ _ A _ A _ A

E vers hogyan kapcsolódik Petőfihez?

.....

3. _ Í _ O _ _ É _ _ E _ U _ I _ _ Á _ A _
Pár szót a versben másként írnánk. Hogyan? (min. 2)

4. _ E _ _ Á _ A _ O _ _ A _ E _ _ E _
A vers alapján ki az „úr”?

5.
_ E _ _ A _ U _ Á _ _ A _ _ A _ Á _ O _
Hogyan váltakozik a verssorok szótagszáma?

3. _ A _ _ O _ A _
Mi a vers műfaja?

4. _ A _ Á _ I _ Á _ I A
Írjatok két szinonimát a versben található kipenderítetek szóra!

5. _ I _ Á _ _ U _ _ I _
Milyen gyümölcsök szerepelnek kétszer a versben?

KATEDRA ALSÓ TAGOZATOS VERSENY

ROVATVEZETŐ: HERDICS KALOCSÁNYI MÓNIKA, katedra.also.tagozat@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2020005

Kedves Gyerekek és Pedagógusok!

Az új tanév újabb ismereteket, élményeket és kalandokat tartogat mindannyiunk számára. Bízom benne, hogy kellőképp kipihentétek magatokat és felkészültetek az új iskolaév kihívásaira. Ha szeretsz olvasni, van benned egy kis versenyszellem és van kedved szórakozni, akkor szeretettel hívlak meg az idei alsó tagozatosok számára meghirdetett levelezős versenybe. A tavalyi tanévhez hasonlóan, a verseny idén is 4 fordulóból fog állni. Az idei tanévben Berg Judit: Lengemések I. Tavasz a Nádtengeren című művével fogunk foglalkozni. Az első fordulóra a 9-33. oldalig (fejezetek: Mesék a Nádtengerből; 1. Viharsárkány, 2. Felderítés, 3. Békaderbi) kérném elolvasni a könyvet. A választott könyv sajnos online felületeken nem elérhető, de bízom benne, hogy ez senkinek nem okoz majd gondot, hiszen ahogy a mondás is szól: „Valahányszor kinyitasz egy könyvet és elolvasod, egy fa elmosolyodik tudván, hogy van élet a halál után.” Levelezős versenyünk az előző évekhez hasonlóan a megszokott formában zajlik: havonta 4 feladat megoldására kérek minden kis csapatot, melyek háromtagúak, és 3-4. osztályos tanulók alkotják őket. A csapatnevek választása teljes mértékben individuális. Az elkészített megoldásokat az előre megadott határidők betartásával várom postai vagy elektronikus formában. A négy levelezős fordulót idén is országos döntő

zárja, ahová a legtöbb pontszámot elért csapatok kapnak meghívást. A Katedra-versenyek szabályzata értelmében a levelezős fordulók minden felkészítő több csapattal is dolgozhat, ám a döntőn felkészítőként csak egy csapat vehet részt. A havonta megjelenő feladatok megoldásait megadott időpontig postázzák postai, ill. elektronikus úton a következő címek valamelyikére: katedra.also.tagozat@gmail.com, Herdics Kalocsányi Mónika, 93201, Velký Meder, Sidl. M. Corvina 1996/42.

A versenybe való nevezéshez 10 euró illeték befizetése szükséges csapatonként, a pedagógus részére pedig 15 euró regisztrációs díj, melynek fejében a Katedra folyóiratot kézhez kapja az idei tanévben. Ezeket az összegeket a Katedra Alapítvány alábbi címére vagy számlájára kérjük befizetni: Nadácia Katedra, Palác Duna Palota, Galantská cesta 658/2F, 92101 Dunajská Streda
Számlaszám: 1014769018/1111 Unicredit Bank Slovakia a.s., IBAN SK2111110000001014769018

A Katedra Alsó Tagozatos Verseny azonosítókódja (variabilný symbol): 2020005

A versennyel kapcsolatos kérdéseket, hozzászólásokat a megadott e-mail címen fogadom. Sikeres felkészülést és jó szórakozást kívánok!

Mgr. Herdics Kalocsányi Mónika, versenyszervező

2. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2019. NOVEMBER 20.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: 2.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	

Kedves Gyerekek!

A második fordulóhoz olvassátok újra a 3. fejezetet (Békaderbi), majd folytassátok a 4. és 5. fejezettel (Ebihalak, Táltos)! Levelezős versenyünk következő fordulójában újabb szereplőkkel ismerkedhetünk meg. Az események, történések sűrűsödnek, fokozódnak és főhősünk továbbra sem tudja unalmasan tengetni napjait. Lássuk, hogy sikerül-e Vilkónak újra valamilyen pácba kerülnie, vagy a sok csínytevés után most már jó útra tér... A történetet és a feladatokat olvassátok el figyelmesen, csapattársaitok véleményét pedig mindig hallgassátok meg, hogy a közös munkátok eredményes lehessen. Kívánok kellemes hangulatot és jó szórakozást a feladatok megoldásához!

I. FELADAT: BETŰKAVALKÁD

Az első feladat megoldásához figyelmesen olvassátok el újra a 3. fejezetet (Békaderbi). Az előzőkben kiderült, hogy Vilkó szomorú, amiért nem vehet részt a derbin. Feltűnt neki, hogy a Nádtenger védtelenül maradt, így elhatározta, majd ő teljesít őrszolgálatot. Mely területeket és milyen sorrendben ellenőrizte Vilkó? Az első oszlopban betűket láttok, amelyek egy-egy helyszín nevét rejtik. Ha megfejtettétek a helyszínek neveit, állítsátok őket a történetnek megfelelően időrendi sorrendbe, így rendeződnek az utolsó oszlop betűi is, és megkapjátok a megfejtést.

BETŰKAVALKÁD	HELYSZÍNEK	IDŐREND	A megfejtés betűi
NY E K É G Y É S - G U Z			LE
K E SZ I G Ó F É R K			DÖ
K A D V Á CS K A K NY A J Á T A			NT
B Í R Á CS Ő L H E D Ö N			N
K É B A CS E N L E - T Ü L V E T É NY			ET

Megfejtés:

Válaszoljatok a megfejtéshez tartozó kérdésekre!

- Hol találkoztatok ezzel a kifejezéssel?
- Miért alakult ki ez a helyzet?

II: FELADAT: KIVEL TÖRTÉNT?

A 4. fejezetben (Ebihalak) hatalmas lett a felfordulás, mindenki felélénkült a történetek miatt. A lehető legpontosabban (a szöveg alapján) határozzátok meg, hogy kire vagy kikre igazak a következő cselekvések!

felháborodott brekegéssel számoltak be –

harsány füttyszóval szólították a nádírigókat –

még nem sikerült visszatérniük a túlpartra –

időben észrevette a rablást –

körbeszáguldottak a Nádtengeren –

a kifosztott bölcsődéhez seregltek –

egy sáslevélén ülve sírdogált –

elővette az evezőket –

boldogan úszott körbe új otthonában –

III. FELADAT: HELYES VAGY HELYTELEN?

A 3. feladathoz a 4. és 5. fejezetet (Ebihalak, Táltos) tanulmányoztátok át!

Idézeteket olvashattok az említett két fejezetből. Betöltöttem, hogy kik között hangoztak el a mondatok, ám egyes esetekben hibát vétettem. Legyetek szemfülesek és javítsátok a hibákat!

Idézet	Ki mondta kinek?	Helyes vagy helytelen?	JAVÍTÁS (Ki mondta kinek?)
„Biztos vagy benne?”	Lile Vilkónak		
„Most mi lesz?”	Lile Picurnak		
„Dehogy pusztul”	Vilkó Lilének		
„Mit szólsz?”	Vilkó Picurnak		
„Mit duzzogsz odalent?”	Vilkó Lilének		
„Elmegyek”	Lile Vilkónak		

Jutalomponos feladat:

Vilkó nagyon sokat ábrándozik arról, milyen lesz ha végre bebarnul a haja. Ha ti is elgondolkoztatok már ezen a mese olvasása közben, akkor itt az ideje, hogy elképzeléseiteket papírra varázsoljátok. Fantáziátokat szabadjára engedve fessetek egy képet, ahogy Vilko és Táltos felnőttként részt vesznek a békaderbin.

IV. FELADAT: SZÍNES SZÁMOK

A részletekre osztott kép legtöbb eleme matematikai feladatot, vagy egy számot tartalmaz. A műveletek elvégzése után színezzétek ki a mezőket az alábbi segítségnek megfelelően:

- páros szám vagy páros számú eredmény: zöld
- páratlan szám vagy páratlan számú eredmény: kék
- 0 az eredmény: fekete

Az olvasottak alapján válaszoljatok minél pontosabban az alábbi kérdésekre!

Mit láttok a kiszínezett képen?

.....

Mi a probléma vele?

.....

Kinek és hogyan sikerült őt megnyugtatnia?

.....

Sok sikert!

